

Bizonyára nem véletlen, hogy Atyánk a világ teremtésekor a sokszínűséget az ember teremtésével is folytatta. Tetszett Neki a külső megjelenésében, belső tulajdonságaiban, nyelvében is a sokszínűség. Ebben a sokszínűségben egy helyet biztosított nekünk magyaroknak is. Talán nem több és nem kevesebb talentum osztással, mint amennyi a többi nemzet gyermekeinek jutott. Egy-egy másságot azonban mi is kaphattunk. Számomra ez a tény feladatot is jelent az elsődleges kötelességünk mellett. Természetesen mindenek előtti és feletti feladat: Jézus követőnek és a tanítás tovább adóinak kell lennünk.

Ismerni kell nemzetiségi gyökereinket is, hagyományainkat, szokásainkat. Az eleink által elkövetett hibákat nem szabad takargatnunk, bizonyos esetben még bocsánatot is kell ezekért kérnünk. A múlt hibáit el kell kerülnünk, mellőznünk kell az életünkben. Az egymást és másokat építő tulajdonságainkat ismernünk, gyakorolnunk kell és át kell adnunk másoknak. (Sok évvel ezelőtt amikor ösztöndíjas-ként tanulhattam az egyik amerikai egyetemen szívesen vállaltam egy kis előadást a magyar nyelv jellegzetességeiről összehasonlítva az angol és a szláv nyelvekkel. Persze csak műkedvelői és nem tudományos szinten.) Az Evangélium továbbadásával sokszor nyelvünk művelése, hagyományaink tovább adása egybeeshet, hiszen eredményesek leginkább anyanyelvünkön lehetünk. Határon túli magyarok anyaországon belüliekkel ilyen szempontból is azonos szinten vannak. Feladataink teljesítését a határok nem korlátozhatják. A harmadik világ támogatása mellett róluk sem szabad elfeledkeznünk. Nemzeti tudatunk túltengése nagyon visszatetsző lehet, különösen akkor ha nem látjuk meg más nemzet gyermekeiben az értékeket. Ilyenkor a saját értékeink ismerete sem sokat érő! Örülök, hogy a családjában vannak népzeneészek, néptáncosok akik számára természetes más népek hagyományai iránti érdeklődés is. Minden évben jól eső érzéssel nyugtázom, hogy a gyerekeink által üzemeltetett Óbudai Kobuci Kert műsorán a magyar táncház mellett mindig műsoron vannak zsidó, cigány, szerb, horvát, ... élő zenei műsorok és programok is. Minden felsorolt és több fel nem sorolt nemzetiségek között vannak igazán jó barátaim. Csak ezzel együtt tudom tiszta szívvel megvallani kereszténységem mellett a magyarságomat is.

Barátsággal: Kaszap István

BÓTA TIBOR

GONDOLATFOSZLÁNYOK MAGYARSÁGUNKRÓL

*Szeretnék a jó szándékú, nyitott, közeledni akaró
elképzelésekkel foglalkozni,
és nem a szélsőséges hazájával valóban mit sem
törődő,
vagy a magyarkodást önös céljaira felhasználó el-
képzelésekkel.*

Nemzetünkhöz való vonzódásunkról általában

Szeretném pontosítással (félreérthetőség tisztázással) kezdeni. Náczi azt írja, hogy közöttünk (is) egy erős tartózkodás van „a népi-nemzeti hovatarozást illetően”. Valóban van tartózkodás ebben a témában, de milyen téren? Úgy gondolom, hogy a tartózkodás nem a „hovatarozást illetően” [azaz nem a hovatarozás eldöntése terén] van jelen, hanem a **hovatarozás értékének, kifejezésének megítélése terén** jelentkezik. (Sajnos egy kölcsönös félelem is kialakult, hisz a haza- és nemzetáruló minősítések-nél időnként sokkal durvább minősítő jelzők is elhangzanak társadalmunkban az eltérő vélemények képviselői között.)

Hazámhoz/nemzetemhez való vonzódásom jobbítása érdekében megpróbáltam összegyűjteni vonzódásaink tévedés-forrásait, ill. hamisságait.

Egyre tisztábbá és valóságosabbá válhat nemzetem felé irányuló vonzódásom:

- ha nem valaki(k) ellen fogalmazom meg azt,
- ha nem korábbi engem, vagy őseimet ért sérelmeim határozzák meg vonzódásom tartalmát,
- ha nem egy szelektív módon kiemelt értékhez ragaszkodom, hanem vonzódásom tartalmazza nemzetem érdemeinek és hibáinak együttes elfogadását, feldolgozását is,
- ha nem őseink közül kiválasztott személy(ek)hez kötődik vonzódásom,
- ha nem félek megvallani, sőt büszkén vallom meg vonzódásomat, és ezzel egyidejűleg
- ha nem vonom kétségbe mások vonzódását, pusztán azért mert ők másképp élik meg, és nyilvánítják ki vonzódásukat,
- ha nem zárok ki senkit sem összetartozásunk világából azok közül, akik magyarnak vallják magukat, azaz nem sajátítom ki a „magyar” jelzőt, vagy közös értékeink egyikét sem,
- és végül a legfontosabb, ha nem ütközik semmilyen tekintetben (sem tartalmilag sem a kinyilvánítás formájában /erőszak-mentesség/ Jézus Istenének szeretettörvényével. Ez minden kapcsolatomban (Istennel, önmagammal, embertársaimmal, az élő és élettelen(nek vélt) világgal való kapcsolatomban) alapja.

Hazánkat mi emberek képviseljük. Elsősorban egyéni értékeinkkel, de az együtt kialakított közös értékekkel (morális, strukturális és kulturális) is. Mindezt hihetetlen sokféleségünkkel együtt. Még egy családban sem állhatok mindenkihez egyformán közel. Ezért érzem jónak és helytállóknak a megkülönböztetést Náczi dolgozatában a hazafi/hazaszeretet, ill. honfitársi szeretet között.

Analóg módon az Isten Országában is helyet kap a testvéri szeretet mellett, a felebaráti szeretet. Sőt még Isten világában is valami hasonló fedezhető fel. Gromon A. „Jézus valláskritikája” (ÉV 2012, jún.-aug.) c. írásában így ír erről: „Jézus szerint Isten elsősorban a szegények és a „kicsik”, azaz a társadalmi ranglétra alján elhelyezkedők Istene.” (Lk 6,20-21). A nem személyválogató Isten a sze-

gények pártján áll, miközben senkit ki nem zár a szeretetéből, bennük mégis jobban „kedve telik”, hozzájuk „közelebb áll” (emberi fogalmakkal megközelítve).

A honfitárs, ill. hazafi/hazaszeretet fogalmak definíciójához egy kiegészítés-kísérletet:

Honfitárs az, akinek nemzet-társaival jók a kapcsolatai (az együttélés lehetőségeit segítő), és valamiféle érték-féltés is motiválja. Nácival egyetértek abban, hogy a **hazafi** ennél jóval több. Nála a jó kapcsolat magába foglalja az együttélés lehetőségeinek segítésén túl, a kapcsolatainak felebaráti szereteten alapuló ápolását is, és nemcsak értékféltés motiválja, hanem az érték-szolgálat is (tenni is akar érte). Ez utóbbinál értelmezhető igazán a valódi hazaszeretet.

Jézus és a hazaszeretet

Nagyon nehéz helyzetben volt Jézus. Nemzete a Rómaiak megszállása alatt volt. Az ószövetségen nevelkedett korabeli zsidóság számára becsületbeli ügy volt, hogy a rómaiakkal ne érintkezzen és gyűlölje őket. Az ellenségszeretetet meghirdető Jézus ezt nem tehette meg. Az ellenségszeretet és hazaszeretet két érzése között feszült élete. Az ellenségszeretet okán szóba állt a Rómaiakkal. Az ember értékére figyelve a Tizenkettő közé pedig meghívott egy vámost (Mátét), aki a gyűlölt megszálló hatalom alkalmazottja volt (Mt 9,9). Az adópénz kapcsán is kitérő választ adott Jézus. Mindezek alapján joggal feltételezhetjük, hogy honfitársai közül sokan hazaárulóként tekinthettek rá. A zelóták biztosan. Ezzel egyidőben súlyos gondokat vállalt fel népe jövőbeli sorsa miatt.

Gromon A. korábban is említett írásában, részletesen körüljárja, és nagyon alaposan elemzi Jézus hazaszeretetét. Ezek közül két esetet szeretnék kiemelni.

- „Jeruzsálemi bevonulása kapcsán ezt írja Lukács: „Amikor megközelítette, és meglátta a várost, megsiratta, és így szólt: „Bár felismerted volna... a békeség feltételeit” (Lk 19, 42)! – Sírása és szomorú felsóhajtása megmutatja, hogy amilyen távol állt Jézustól az erőszakos (zelóta) nacionalizmus, olyan közel állt hozzá a más népeknek ártani nem akaró, igazi hazaszeretet.”
- Itt valóban egy nemzetéért súlyosan gondban lévő ember könnyeiről van szó!
- Jézust utolsó útján, a kereszthordozásakor „Nagy népsokaság követte, meg asszonyok, akik gyászolták és siratták őt. Jézus hátrafordult, és ezt mondta nekik: „Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok! Sírjatok inkább magatok miatt és gyermekeitek miatt!” (Lk 23,27-28). Jézus nem kér az asszonyok részvét-nyilvánításából.”
- Miért? András indokolását tartalmilag idézem: „Jézus most nem övéihez, az Őt követő nőkhöz szól, ... hanem a tömegben jelenlévő, és egyben a Rómaiak elleni demonstrációban résztvevő nők felé intézi szavait.” Azaz a zelótizmust (akarva/akaratlanul) támogató, így a Jézusi erőszakmentesség ellen dolgozó nő-

ket, és a hasonlóan /tévesen/ gondolkodókat (honfitársait) figyelmezteti/sajnálja. Lehet, hogy ez inkább a honfitársi szeretetre példa?

Magyarságunk egyéb összetevői

Magyarkodás: A fogalom leminősítő jellegének oka a kirekesztő jellegén túl, a téves hit. Ez a hit a magyarság önmagában való értékében hisz, vagy egy, a magyarságra jellemző tulajdonságot (szelektív módon) általánosítva egyedülnek vél. Hasonló jelenség a zsidóság életében is felfedezhető: (kellő magyartalansággal) ez a „Választott nép”-kedés, a választott néphez való tartozás büszkesége, azzal való büszkélkedés. Az effajta magatartást Jézus maga is keményen ostorozza: „Teremjétek csak a más felismerésre téréshez méltó gyümölcsöket, s ne kezdjétek el magatokban így beszélni: Nekünk Ábrahám az atyánk, mert mondom nektek, Isten ezekből a kövekből is támaszthat Ábrahámnak gyermekeket.” (Lk 3,8)

A magyar kultúra ápolása. Számomra a magyarságunk ápolásának ez a legfontosabb eszköze! A közös kultúra ápolása képes a „mi”-tudatot leginkább erősíteni. Ez valóban a hazafiságot erősíti mindaddig, amíg más kultúrák kárára nincs (kisebbségi kultúrák kezelése). A magyar kultúra értékeinek felhasználása a jézusi értékek személyes továbbadásában nagy segítség lehet. Ha valaki képes művészi szinten is kifejezni, elmondani Jézus üzenetét, nagyobb eséllyel juttatja el hallgatóját a létezés egy mélyebb szintjére, és ott a lényegi megértéshez. Nem beszélve arról, ha valaki egyszerre képes magyarul és népe nyelvén is (népdal, népzene, népi tánc) kifejezni értékeit, az adja át leginkább a sajátját, a valóban magyar közkinccset.

Magyarságunk árnyoldala

Náci így fogalmaz: „A bűnök megtérésre felszólító megnyilvánulások”, azaz lehetőségek. Hogy a lehetőségből valóság legyen, ahhoz egyrészt törekednünk kell arra, hogy világosan meg tudjuk különböztetni az erényt és a bűnt (amennyire persze ez lehetséges, ld.: Tádé „Az erények dialektikája”). Másrészt be kell, hogy lássuk nemzetünk tévedéseit/bűneit, és sajátunkként el kell, hogy fogadjuk azokat, bűnbakkeresési szándék nélkül, de az események tisztázási szándékával együtt. Azaz helyére kell tennünk nemzetünk tévedéseit/bűneit azokat saját életünkben.

Magyar jelképeink (Himnusz, címer, zászló), mint ismertető jelek természetes, és nem hivalkodó használata valóban segítheti az együvé-tartozás érzését. „Együvé-tartozásunk *ereje* a személyes kapcsolataink mélységén fordul”- írja Náci, én kiegészítem azzal, hogy az emberi összetartozás *alapja* Jézus szerint - akinek még a kereszten is gondja volt anyjára (Jn 19,27) - nem a családi, vérségi (nemzeti) kötelék, hanem az Istenhez tartozás (Mt 10,37).

A kérdés az, hogy képes-e az együvé-tartozás érzésünk befogadni nemcsak a hazafiakat, de a honfitársakat is, és minden olyan embert, aki magát magyarnak vallja? Képes

akkor, ha követi Jézus tanítását: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretet lesz bennetek egymás iránt.” (Jn 13,25). Ez kell, hogy legyen összetartozásunk legfőbb ismertető jele, azaz „jel-képe”. (2016. január 31.)

FARKAS ISTVÁN

MAGYAR VAGYOK (ELGONDOLKOZVA KIRÁLY IGNÁCZ GONDOLAT-ÉBRESZTŐ ÍRÁSÁN)

Igen, a rendezetlenség ebben a fogalomkörben is hatalmas. Ha eltekintek – ahogy nem tudok – a kimondásakor mellkasomat eltöltő büszkeségtől, akkor jönnek a tények, amik meghatározzák mit is jelent általában és számomra ez a fogalom. Mit jelent, vagyis miről, mi mindenről beszél. Igen. A tények, amiket ha úgy nézek „bűnre vezető” alkalmak – ahogy írod, ha pedig úgy, dicsőségre vezetőek lehetnek és lehetnek. Kin múlt, múlik ez – kérdezhetnénk? Ki az, aki azt mondja: vagyok - magyar, német, zsidó, arab, japán, kínai, stb.

Egyik nyári lelkigyakorlaton, ahol külföldiek is voltak, a vezető egy reggeli, csendes másfél órás elmélkedést követő zürzavarban, amikor mindenki nekiindult sürgősen elvégezni a számára legfontosabb teendőket – vagy ötvenen voltunk és önellátók -, megállt és miközben sorra rohantak el mellettünk a többiek, a mellette állóknak azt mondta: magyarul vagy németül, vagy franciául türelmetlennek lenni, az teljesen mindegy. Valami másodlagossá vált, ami elsődleges volt.

„Az egészséges ember az, akinek jók a kapcsolatai” - írod, majd hozzáteszed: „Nemzetével is. Magyar felebarátaival is.” Kiegészítettem az általad korábban írottakkal és másokkal: istenével is, minden nemű, vallású és nemzetiségű embertársával is, „mindennel, ami lélegzik” és önmagával is, ha ezen önmaga belső hierarchiáját értjük. Miért egészítettem ki? Több oknál fogva. Ma már közhely a „minden mindennel összefügg”, az „ahogy fenn, úgy lenn”. Ha ez csak közhely, amit néha elsütünk, akkor semmi. Ha élő tapasztalat, akkor egy egészen más világ. Sokat írtam az élő, lélegző világgal való személyes kapcsolataimról, tapasztalataimról. Írtam az élő, emberi kapcsolataimról. Mostanában leginkább a lehetséges élő kapcsolatról önmagammal. Néha dadogok valamit arról, amit istenemmel való kapcsolatnak élek meg. Tapasztalataim önmagamról és a többi komponensről az, hogy legtöbbször nincs szándékos, tudatos kapcsolat. Ami kapcsolat van, az szükségszerű, az alkalmazkodást, túlélést segítő, mechanikus – legjobb esetben más, jó szándékúak által gerjesztett. Legtöbbször – amíg fiatal - kiválóan működik, jó a kapcsolat. Nemrég volt „szerencsém” egy egészségügyi beavatkozás alanya lenni. A kórteremben a főorvos kedves határozottsággal utasította egyik társamat, hogy igazítsa meg a katéter csövét, mert dugulást okoz, majd hozzátette: tudja, mi itt mással sem foglalkozunk, mint

dugulás-elhárítással. Nem tette hozzá, hogy az egész kórház, minden osztályán sem foglalkoznak mással, mint dugulás-elhárítással. A folyadék-kiválasztás, a vérellátás, a belső elválasztás, az emésztőrendszer, az információátvitel, az energiaellátás dugulásainak elhárításával, vagyis a jó kapcsolattal. És a kórházon kívül mi a helyzet? „Egészséges ember az, akinek jók a kapcsolatai” - írod. Igen. A fiziológiai, a környezeti, az emberi kapcsolatai; az étellel magával való kapcsolata – bármi legyen is az: a lélegzétvételtől, az „ahá” élményen át, egy tragédia átéléséig. A valósággal – önmaga pillanatnyi állapotával – való kapcsolata. És – talán a legfontosabb – a vagyok, a lény létezés mély tapasztalatával való kapcsolata. Azért a legfontosabb, mert ennek megléte feltételezi az összes többi komponens összhangját, az egész-séget. Értetni, érezni és érzékelni ki vagyok, hol vagyok és mit szolgállok.

Igen. Mindezt persze nem én találtam ki. Mindezt a sok tény – ennek összehasonlíthatatlanul nagyobb részét – a saját tapasztalat előtt magyarul olvastam, vagy magyarra fordítottam, vagy magyarul hallottam. A „lélegzőkkel” történt kapcsolataimat nagyrészt hazám területén éltem meg. És szintén, többnyire magyarok közt tapasztaltam meg azt az egységélményt, amihez már nem kellett sem nyelv, sem szó, sem gondolat, sem magyarságtudat: egy csoporttalálkozó váratlan, szokatlan együtt-lélgőre; egy beszélgetés közben beálló mély csend; egy együtt végzett fizikai vagy szellemi munka belső összhangjának szótlán megtapasztalása; egy közös étkezés csendje; egy együttzenélés, együtt-éneklés, együtt-mozgás belső harmóniája. A kapcsolat magyarsága...

Igen. Tudom, Te nem erről írtál és nem is ezért, mert mindezt tudod. Mégis le kellett írnom ezeket, mert emberi kapcsolataim során pontosan megélem azokat az okokat is, amiért talán kénytelen voltál ezt a tisztázást magadban elvégezni. Szerencsém van olyan csoportokban is rendszeresen megfordulni, ahol a magyarság kérdése az első. Magyarságkutató, ősmagyar történetkutató, őshaza kutató, magyarok ősi vallásának kutatója, magyar népzene-kutató, vagyis ősmagyar hagyománykutató a szó legnemesebb értelmében. Látom, hallom, tapasztalom, hogy mindezek mennyire elkerülhetik azt a nyomot, amit a „magyarnak lenni” fogalom kifejez. Ennek legfőbb, ha nem egyetlen oka, hogy a hangsúly a magyaron van és nem a lenni-n. Nem szándékom Jézusra hivatkozni, hiszen jóformán mást sem teszünk, de ő, az evangéliumok tanúsága szerint sohasem mondta, hogy zsidó vagyok, sem azt, hogy arámi nyelvet beszélek. Azt mondta: Én vagyok. Meg azt, hogy amit mondok, nem én mondom, hanem Apukám. Meg azt, hogy nem halljátok, amit mondom, pedig a nyelveteken beszélek, de majd eljön... és ő majd mindent elmagyaráz. Emiatt a hangsúlyeltolódás miatt aztán még az ilyen magas ősmagyar körökben is gyakran félresiklik a téma: helyzetünknek, állapotunk romlásának mások az okai. Pedig a lenni, a vagyok, az „Én vagyok” alapján létrejöhetne az az igazi kapcsolat, amire vágyunk. Mi más lehetne közös két emberben?